

Αιμορραγικός πυρετός από τον ιό Ebola στη Δυτική Αφρική
Οδηγίες για το πλήρωμα πλοίου και τους επιβάτες
13 Αυγούστου 2014

Συστήνεται σε όλους όσους έχουν προγραμματίσει ή επιθυμούν να επισκεφθούν χώρες της Δυτικής Αφρικής, όπως Γουινέα, Λιβερία, Σιέρα Λεόνε και Νιγηρία να αποφύγουν προς το παρόν αυτή την μετακίνηση, εφόσον δε συντρέχει πολύ σοβαρός λόγος.

Σε περίπτωση που επιβάλλεται η αναχώρηση προς τις προαναφερθείσες χώρες θα πρέπει να ακολουθούνται οι κάτωθι οδηγίες.

Επιδημία αιμορραγικού πυρετού από τον ιό Ebola είναι σε εξέλιξη στη Δυτική Αφρική. Έως τις 9 Αυγούστου 2014 αναφέρθηκαν συνολικά στη Γουινέα, στη Λιβερία, στη Σιέρα Λεόνε και στη Νιγηρία 1848 κρούσματα, συμπεριλαμβανομένων 1013 θανάτων. Συγκεκριμένα, στη Γουινέα αναφέρθηκαν 506 κρούσματα (362 επιβεβαιωμένα, 133 πιθανά, 11 ύποπτα) συμπεριλαμβανομένων 373 θανάτων, στη Λιβερία 599 κρούσματα (158 επιβεβαιωμένα, 306 πιθανά, 135 ύποπτα), συμπεριλαμβανομένων 323 θανάτων, στη Σιέρα Λεόνε ανακοινώθηκαν 730 κρούσματα (656 επιβεβαιωμένα, 37 πιθανά, 37 ύποπτα), συμπεριλαμβανομένων 315 θανάτων και στη Νιγηρία 13 κρούσματα (0 επιβεβαιωμένα, 10 πιθανά, 3 ύποπτα) συμπεριλαμβανομένων 2 θανάτων.

Οδηγίες

Οι ταξιδιώτες που επισκέπτονται περιοχές στη Δυτική Αφρική συνιστάται να ενημερωθούν για τον αιμορραγικό πυρετό Ebola. Ο κίνδυνος για τους ταξιδιώτες είναι πολύ χαμηλός. Δεν υπάρχει εμβόλιο ή φαρμακευτική αγωγή για την προφύλαξη από τη νόσο.

Ο αιμορραγικός πυρετός Ebola είναι μία πολύ σπάνια αλλά θανατηφόρος ιογενής λοίμωξη για την οποία δεν υπάρχει κατάσταση φορείας. Η περίοδος επώασης διαρκεί από 2 έως 21 ημέρες και ακολουθείται από απότομη εμφάνιση υψηλού πυρετού, μυαλγίας, διάρροιας,

κεφαλαλγίας, κόπωσης και κοιλιακού άλγους. Μπορεί επίσης να υπάρχει εξάνθημα, πονόλαιμος και επιπεφυκίτιδα. Ο ασθενής καθίσταται μολυσματικός μόλις εκδηλωθεί ο πυρετός.

Ο ιός μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο μέσω επαφής με αίμα, ιστούς και σωματικά υγρά ασθενών ή νεκρών, που νόσησαν από αιμορραγικό πυρετό Ebola, συμπεριλαμβανομένης και της επαφής ή επαναχρησιμοποίησης μολυσμένων βελονών από πάσχοντες. Ο ιός μπορεί επίσης να μεταδοθεί μέσω επαφής με νεκρά ή ζωντανά μολυσμένα ζώα (π.χ. πίθηκοι), καθώς επίσης και με σεξουαλική επαφή.

Παρόλο που η μετάδοση του ιού Ebola μεταξύ των ανθρώπων μέσω αιωρούμενων σταγονιδίων δεν έχει αναφερθεί ποτέ σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας, συνιστάται η χρήση μάσκας και οφθαλμικής προστασίας σε περίπτωση που ο ασθενής εμφανίζει αναπνευστικά συμπτώματα ή εμετούς.

Οι ταξιδιώτες συνιστάται να είναι ενημερωμένοι για τον τρόπο μετάδοσης της νόσου και να τηρούν τα μέτρα ατομικής προστασίας. Επομένως, πρέπει να αποφεύγουν την άμεση επαφή με σωματικά υγρά ασθενών και με εργαλεία ή αντικείμενα που έχουν χρησιμοποιηθεί από ασθενείς. Επιπλέον, συστήνεται η αποφυγή επαφής με ζώα.

Σε περίπτωση που εμφανίζουν συμπτώματα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού ή αμέσως μετά την επιστροφή από χώρα όπου αναφέρονται κρούσματα αιμορραγικού πυρετού Ebola πρέπει να αναζητήσουν άμεσα ιατρική βοήθεια, αφού προηγουμένως ενημερωθεί ο ιατρός για τα συμπτώματα και το ταξίδι. Δεν ενδείκνυται ο προληπτικός έλεγχος για τον αιμορραγικό πυρετό Ebola σε ασυμπτωματικούς ταξιδιώτες που επιστρέφουν από την Αφρική ή μετανάστες.

Κριτήρια υποψίας για αιμορραγικό πυρετό Ebola:

- επιβάτης ή μέλος του πληρώματος που παρουσιάζει συμπτώματα όπως πυρετός $\geq 38,6^{\circ}\text{C}$ και πονοκέφαλος, μυαλγίες, έμετος, κοιλιακό άλγος, διάρροια ή αιμορραγία που δεν αποδίδεται σε άλλη αιτία (π.χ. αιμορραγική διάρροια, αιμορραγία στοματικού βλεννογόνου ή/και επιπεφυκώτων, αιματουρία κλπ)

ΚΑΙ

- τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω, κατά τις τελευταίες 21 ημέρες πριν την έναρξη των συμπτωμάτων:
  - Έκθεση σε πιθανό ή επιβεβαιωμένο κρούσμα αιμορραγικού πυρετού Ebola (βλ. ανωτέρω για τρόπους μετάδοσης του ιού).
  - Ταξίδι ή διαμονή σε χώρες/περιοχές όπου έχουν εμφανιστεί κρούσματα αιμορραγικού πυρετού από ιό Ebola (βλ. ανωτέρω).
  - Έκθεση σε άγριο ζώο (π.χ. νυχτερίδες, πρωτεύοντα, τρωκτικά) σε χώρες

όπου έχουν εμφανιστεί κρούσματα αιμορραγικού πυρετού από ιό Ebola (βλ. ανωτέρω).

Χειρισμός επιβάτη ή μέλους πληρώματος με συμπτώματα συμβατά με αιμορραγικό πυρετό Ebola κατά το ταξίδι με πλοίο:

- Να απομονωθεί ο ασθενής στη καμπίνα του, αν δεν υπάρχει χώρος απομόνωσης στο ιατρείο του πλοίου.
- Να ενημερωθούν τα πρόσωπα που θα αναλάβουν τη φροντίδα του ασθενούς ή που μπορεί να έλθουν σε επαφή με τον ασθενή στο χώρο απομόνωσής του σχετικά με τη νόσο και τον κίνδυνο μετάδοσης του ιού Ebola.
- Να διατηρηθεί αρχείο με τις ημερομηνίες και τα ονόματα όλων των ατόμων που εισέρχονται στη καμπίνα.
- Τα πρόσωπα που θα αναλάβουν τη φροντίδα του ασθενούς ή που μπορεί να έλθουν σε επαφή με τον ασθενή στο χώρο απομόνωσής του (π.χ. για να καθαρίσουν τη καμπίνα) να λαμβάνουν τα Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) όπως: χρήση χειρουργικής μάσκας και προστατευτικά γυαλιά ή προστατευτική ασπίδα προσώπου, χρήση μη αποστειρωμένων ή χειρουργικών γαντιών εξέτασης, χρήση μίας χρήσεως αδιάβροχης ρόμπας για κάλυψη των ρούχων και του εκτεθειμένου δέρματος. Τα άτομα που έρχονται σε στενή επαφή με τον ασθενή σε απομόνωση πρέπει να φορούν επιπλέον πλαστική ποδιά μίας χρήσεως πάνω από την αδιάβροχη ρόμπα.
- Πριν από την έξοδο από τη καμπίνα τα ΜΑΠ να αφαιρεθούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποφευχθεί η επαφή με τα μολυσμένα αντικείμενα και με το πρόσωπο.
- Αν είναι αναπόφευκτη η κυκλοφορία του ασθενούς εκτός καμπίνας, αυτός πρέπει να φορά χειρουργική μάσκα όλο το διάστημα, που βρίσκεται εκτός της καμπίνας.
- Ο καθαρισμός και η απολύμανση των εκκρίσεων πρέπει να γίνονται χωρίς ψεκασμό ή δημιουργία αερολυμάτων. Τα σεντόνια, τα ρούχα, τα σκεύη φαγητού και οτιδήποτε έρχεται σε επαφή με τα σωματικά υγρά του ασθενούς θα πρέπει να συλλέγονται χωριστά και να απολυμαίνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία αερολύματος ή η επαφή με το προσωπικό καθαριότητας ή η μόλυνση του περιβάλλοντος. Αποτελεσματικό απολυμαντικό αποτελεί διάλυμα 1:100 υποχλωριώδους νατρίου για οικιακή χρήση, αρχικής συγκέντρωσης 5%, με συνιστώμενο χρόνο επαφής τα 30 λεπτά.
- Να αντιμετωπίζονται όλα τα απόβλητα που παράγονται στην καμπίνα απομόνωσης σύμφωνα με το πρωτόκολλο του πλοίου για τα κλινικά απόβλητα και να αποτεφρώνονται, αν υπάρχει διαθέσιμος αποτεφρωτήρας στο πλοίο. Εάν τα απόβλητα πρέπει να παραδοθούν στην ξηρά, θα πρέπει να ενημερώνεται η λιμενική αρχή και να λαμβάνονται οι ειδικές προφυλάξεις που απαιτούνται πριν από την

παράδοσή τους.

- ο Να γίνεται άμεσα διερεύνηση του κρούσματος (ιστορικό μετακίνησης, επαφές κλπ). Τα ΜΑΠ δεν απαιτούνται κατά τη συνέντευξη ασυμπτωματικών ατόμων, όταν διατηρείται η απόσταση ενός μέτρου.
- ο Να προσδιορίζονται οι στενές επαφές του κρούσματος και να μετράται η θερμοκρασία δύο φορές καθημερινά για διάστημα 21 ημερών. Σε περίπτωση εμφάνισης πυρετού ή/και άλλων συμπτωμάτων πρέπει να ενημερώνεται άμεσα το ΚΕΕΛΠΝΟ (210-5212054) ή οι κατά τόπους υγειονομικές αρχές.

Σε περίπτωση που υπάρχει ύποπτο κρούσμα αιμορραγικού πυρετού Ebola σε ένα πλοίο, θα πρέπει να αναζητηθεί άμεση ιατρική γνωμάτευση και να αναφερθεί το περιστατικό το συντομότερο δυνατόν στο επόμενο λιμάνι από τον καπετάνιο.

Ο ασθενής θα πρέπει να αποβιβαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε επαφή με τα υγιή άτομα και φορώντας χειρουργική μάσκα. Το προσωπικό που έρχεται σε επαφή με τον ασθενή κατά τη διάρκεια της αποβίβασης του θα πρέπει να φορά χειρουργική μάσκα και ΜΑΠ.

Η αρμόδια υγειονομική αρχή του λιμανιού μπορεί να χρειαστεί να οργανώσει διαδικασίες για την αποβίβαση και την νοσηλεία του ασθενούς καθώς και για την εργαστηριακή διερεύνηση του.

Για τους επιβάτες, τα μέλη του πληρώματος και το προσωπικό καθαριότητας με ιστορικό επαφής με το κρούσμα συστήνεται η μέτρηση της θερμοκρασίας δύο φορές την ημέρα για διάστημα 21 ημερών. Σε περίπτωση εμφάνισης πυρετού ή/και άλλων συμπτωμάτων πρέπει να ενημερώνεται άμεσα το ΚΕΕΛΠΝΟ ή οι κατά τόπους υγειονομικές αρχές.

Οι αρμόδιες υγειονομικές αρχές του λιμανιού ενδέχεται να ζητήσουν, από κάποιους ή από όλους τους επιβάτες, πληροφορίες για το πρόγραμμα/δρομολόγιο της κρουαζιέρας/ταξιδιού τους και στοιχεία επικοινωνίας (σε περίπτωση που χρειαστεί να επικοινωνήσουν μαζί τους), στην περίπτωση που θεωρούν ότι εκτέθηκαν στον ιό Ebola. Επιπλέον, κάποιες χώρες μπορεί να απαιτήσουν από τα πλοία να συμπληρώνουν τη Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας (Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός, Παράρτημα 8). Τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλοίο πρέπει να καταγράφονται στο πιστοποιητικό υγειονομικού ελέγχου του πλοίου του ΔΥΚ (Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός, Παράρτημα 3)

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

1. World Health Organization (WHO): <http://www.who.int/ith/updates/20140421/en/>
2. Ftika L., Maltezos HC. Viral haemorrhagic fevers in healthcare settings. J Hosp. Infect. 2013;3:185-92.